

Eiropas Savienības attīstības prioritātes

Ģirts Ostrovskis

Saeimas Eiropas lietu komisijas vecākais konsultants

2013. gada 26. marts

100% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību
Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas
fondu

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Saturs

- **ES attīstības plānošanas galvenie veidi**
- **ES stratēģija 2020. gadam**
- **Kvantitatīvie mērķi**
- **Pamatiniciatīvas tematisko prioritāšu sasniegšanas sekmēšanai**
- **Integrētās vadlīnijas**
 - Vispārējās ekonomiskās politikas vadlīnijas
 - Nodarbinātības politikas vadlīnijas
- **Nodarbinātības politikas vadlīnijas**
- **Stratēģijas uzraudzība**
- **Stratēģijas ieviešanas struktūra**
 - Eiropadome
 - ES ministru padome
 - Eiropas Komisija
 - ES dalībvalsts
- **Eiropas pusgads grafiski**
- **Latvijas kvantitatīvie mērķi 2020. gadam**
- **Valstu specifiskās vadlīnijas Latvijai 2012. gadā**

ES attīstības plānošanas galvenie veidi

- Starpnozaru stratēģijas
- ES daudzgadu budžets
- Reģionālā stratēģijas (makro reģionu stratēģija)
- Nozares stratēģijas vai programmas

ES stratēģija 2020. gadam

- Stratēģijas mērķis ir veicināt izaugsmi un nodarbinātību ES kopumā un katrā ES dalībvalstī atsevišķi.
- Stratēģijas trīs galvenās prioritārie virzieni izaugsmei:
 - *Gudra* - uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas attīstība
 - *Ilgspējīga* - resursu ziņā efektīvākas, videi nekaitīgākas un konkurētspējīgākas ekonomikas veicināšana
 - *Integrējoša* - tādas ekonomikas veicināšana, kurā ir augsts nodarbinātības līmenis un kas nodrošina sociālo un teritoriālo kohēziju

Kvantitatīvie mērķi I

- nodarbinātības politikā
- pētniecības un inovācijas politikā
- enerģētikas un klimata pārmaiņu politikā
- izglītības politikā
- sociālajā politikā

ESF
EIROPAS SOCIĀLAIS
FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kvantitatīvie mērķi II

- Jābūt nodarbinātiem 75 % iedzīvotāju vecuma grupā no 20 līdz 64 gadiem
- 3 % no ES IKP jāiegulda pētniecībā un attīstībā
- Jāizpilda "20/20/20" mērķi klimata/enerģētikas jomā (tostarp par 30 % jāpaaugstina emisiju samazināšanas mērķis, ja apstākļi tam ir piemēroti)
- To iedzīvotāju īpatsvaram, kuri priekšlaicīgi pamet skolu, jābūt mazākam par 10 %, un vismaz 40 % jaunākās paaudzes iedzīvotāju jābūt augstākajai izglītībai
- Par 20 miljoniem jāsamazina to cilvēku skaits, kuriem draud nabadzība

Pamatiniciatīvas tematisko prioritāšu sasniegšanas sekmēšanai

- Inovācijas Savienība
- Jaunatne kustībā
- Digitālā programma Eiropai
- Resursu ziņā efektīva Eiropa
- Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā
- Jaunu prasmju un darbavietu programma
- Eiropas platforma cīņai pret nabadzību

Integrētās vadlīnijas

- Vispārējās ekonomiskās politikas vadlīnijas
- Nodarbinātības politikas vadlīnijas

ESF
EIROPAS SOCIĀLAIS
FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vispārējās ekonomiskās politikas vadlīnijas

- Nodrošināt valstu finanšu kvalitāti un ilgtspēju;
- Mazināt makroekonomisko nelīdzsvarotību;
- Mazināt nesabalansētību Eirozonā;
- Veicināt atbalstu pētniecībai un attīstībai (R&D), kā arī inovācijām, stiprinot zināšanu trijstūri un veicinot digitālās ekonomikas potenciālu;
- Uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju;
- Uzlabot uzņēmējdarbības un patērētāju vidi un modernizēt rūpniecības bāzi.

Nodarbinātības politikas vadlīnijas

- Veicināt iesaistīšanos darba tirgū un samazināt strukturālo bezdarbu;
- Attīstīt darba tirgus prasībām atbilstošu darba spēku, veicinot darba kvalitāti un mūžizglītību;
- Izglītības un apmācības sistēmas darbības uzlabošana un dalības augstākajā izglītībā veicināšana;
- Veicināt sociālo iekļaušanos un samazināt nabadzību.

Stratēģijas uzraudzība

- makroekonomiskās un tematiskās uzraudzība - tiek vērtētas ES dalībvalstu nacionālās reformu programmas Eiropa 2020 stratēģijas īstenošanai un to atbilstība Integrētajām vadlīnijām
- fiskālās uzraudzība - tiek vērtētas ES dalībvalstu Stabilitātes vai Konverģences programmas un to atbilstība Stabilitātes un izaugsmes paktam

Stratēģijas ieviešanas struktūra

- Eiropadome
- ES ministru padome
- Eiropas Komisija
- ES dalībvalsts

EIROPAS SOCIĀLAIS FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropadome

- Eiropadomes ziņā ir ES politisko stratēģiju kopaina
- Katru gadu pavasara sanāksmē novērtē vispārējo progresu ES un valstu līmenī
- Tā izvērtē vispārējo makroekonomisko situāciju un to, kas paveikts ES līmeņa piecu galveno mērķu, kā arī pamatiniciatīvu īstenošanā
- Pamatojoties uz gada izaugsmes pētījumu, ko sagatavo Komisija, sniedz horizontālās politikas pamatnostādnes ES un eirozonas valstīm
- Izvērtē ekonomikas attīstību un stratēģijas prioritātes
- Apstiprina katrai valstij domātos ieteikumus

ES ministru padome

- Padomes galvenie uzdevumi ir pārraudzība un salīdzinošā novērtēšana par attiecīgo politikas jomu
- Atbildīgie valstu ministri savas kompetences jomā apspriež valstu reformu programmu izpildi tas ir mērķu un pamatiniciatīvu īstenošanas progresu

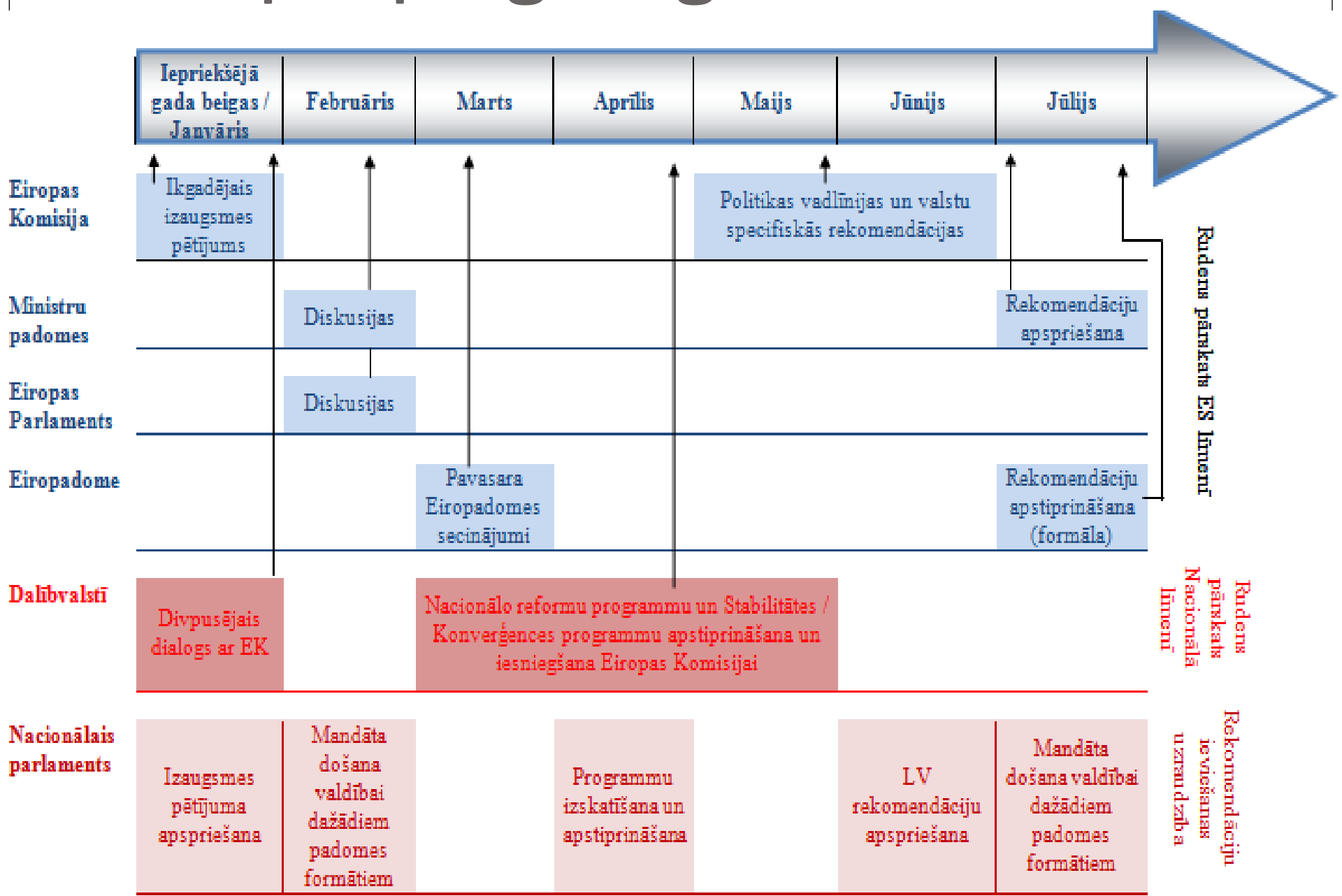
Eiropas Komisija

- sagatavo gada izaugsmes pētījumu un izvērtē valstu ziņojumus, stabilitātes un konverģences programmas
- katrai dalībvalstij atsevišķi sniedz politikas ieteikumus un vajadzības gadījumā brīdinājumus (jūnijā). Komisija tos iesniedz pēc tam, kad rūpīgi ir izanalizējusi valstu progresa ziņojumus par valstu mērķu izpildi

ES dalībvalsts

- Valstu reformu programmas iesniedz reizē ar stabilitātes vai konverģences programmām – ar dokumentos iekļauto datu palīdzību var uzraudzīt valsts progresu ceļā uz "Eiropas 2020" valstu mērķiem gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes jomā
- Abu ziņojumu izstrādei vajadzētu būt sasaistītai ar valsts budžeta procedūrām un šie dokumenti ir daļa no ES Ekonomiskās politikas koordinācijas cikla t.s. Eiropas pusgada, jeb Eiropas semestra

Eiropas pusgads grafiski

Latvijas kvantitatīvie mērķi 2020 I

	ES-27		Latvija		
	Fakts	Mērķi	Fakts	Mērķi	
		2020		2020	2030 ¹
Nodarbinātības līmenis (vecuma grupā 20–64 gadi), %	69,1 (2009)	> 75,0	67,1 (2009)	73,0	Jāpalielina darbaspēka līdzdalība un maksimāli jāizmanto viss Latvijā pieejamais cilvēkkapitāls, t.sk. arī gados vecāki cilvēki
Ieguldījumi pētniecībā un attīstībā (R&D) (% no IKP)	1,9 (2008)	3,0	0,46 (2009)	1,5	> 3
Augstākā izglītība (iedzīvotāju īpatsvars 30–34 gadu vecumā ar augstāko izglītību)	32,3 (2009)	40,0	30,1 (2009)	34,0 ... 36,0	vecumā no 20 līdz 29 gadiem >90 uz 1000 iedzīvotāju
Skolu nepabeigušo iedzīvotāju īpatsvars (vecuma grupā 18–24 gadi, %)	14,4 (2009)	< 10,0	13,9 (2009)	13,4	Jauniešu ar vismaz vidējo izglītību īpatsvars vecumā no 20 līdz 24 gadiem > 90%
Nabadzības riskam pakļauto personu īpatsvars (%) ²	17,0 (2008)	vismaz 20 milj. cilvēku novērst nabadzības vai atstumtības risku ³	26 ⁴ (2008)	21,0 (121 000 cilvēku novērst nabadzības vai atstumtības risku) ⁵	Nabadzības riska indekss < 16

Latvijas kvantitatīvie mērķi 2020 II

Energoefektivitāte (bruto iekšzemes enerģijas patēriņš, Mtoe)	1799,29 (2008)	palielināt energoefektivitāti par 20%	4,6 (2008)	iegūt 0,668 Mtoe enerģijas ietaupījumu vai 0,48%, kas ir Latvijas kopējais devums kopējā ES energoefektivitātes mērķa sasniegšanā	< 150 ⁶
Atjaunojamās enerģijas īpatsvars bruto enerģijas galapatēriņā (%)	10,3 (2008)	palielināt atjaunojamās enerģijas īpatsvaru enerģijas patēriņā līdz 20%	29,9 (2008)	palielināt atjaunojamās enerģijas īpatsvaru bruto enerģijas galapatēriņā līdz 40%	> 50
Siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas (% pret emisiju apjomu 1990.gadā)	88,7 (2008)	samazināt siltumnīcefekta gāzu (CO ₂) emisijas par 20%, salīdzinot ar 1990.gadu	44,4 (2008)	Ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas nozarēs ārpus ETS ⁷ tā, lai pieaugums nepārsniegtu 17%, salīdzinot ar 2005.gadu	-
			11,9 Mt (2008)	Ierobežot valsts kopējās SEG emisijas, lai 2020.gadā tās nepārsniegtu 12,19 Mt CO ₂ ekvivalenta	

Valstu specifiskās vadlīnijas Latvijai 2012. gadā

- pārmērīgu budžeta deficīta novēršana;
- īstenot pasākumus nodokļu sloga novirzīšanai no darbaspēka uz patēriņu;
- veikt pasākumus ilgstošā bezdarba un jauniešu bezdarba samazināšana;
- mazināt augsto nabadzības un sociālās atstumtības līmeni, reformējot sociālās palīdzības sistēmu;
- turpināt veicināt energoefektivitāti;
- veikt pasākumus tiesu sistēmas pārvaldības un efektivitātes uzlabošana;
- turpināt augstākās izglītības reformu, tai skaitā ieviešot jaunu finansēšanas modeli.

Paldies par uzmanību!

ESF
EIROPAS SOCIĀLAIS
FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

